

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/43/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713216932
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3713216932.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky U. K., bytom R., P., XX P. R., C. proti odporcovi O. K., bytom V., W., XXX A. C., C., o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k mal. L., nar. XX.XX.XXXX a mal. N., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode, obe bytom u matky, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15. januára 2014, č.k. 11P/187/2013-18 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa vyhlásil, že nemá právomoc konať o návrhu vo veci rozvodu manželstva a starostlivosti o maloleté deti a konanie zastavil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáha rozvodu manželstva a úpravy starostlivosti o maloleté deti L. a N. na čas po rozvode manželstva. Vec právne posúdil podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 KAPITOLA II: SÚDNA PRÁVOMOC, ODDIEL 1: Rozvod, rozluka a anulovanie manželstva, čl. 3, čl. 6 a čl. 17 a zistil, že navrhovateľka aj odporca žijú už od roku 2004 nepretržite v Írsku spoločne s ich maloletými deťmi. Vzhľadom na dĺžku pobytu v C. je zrejme, že manželia aj ich deti majú v súčasnej dobe svoj obvyklý pobyt v C., preto tunajší súd v zmysle hore cit. ustanovení nemá právomoc na rozhodovanie v tejto veci a prednosť má súd členského štátu v ktorom majú manželia obvyklý pobyt. Pretože ide o taký nedostatok konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie pre nedostatok právomoci zastavil. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 103, § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Nesúhlasila s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa a žiadala, aby konanie o rozvod bolo začaté na území Slovenskej republiky vzhľadom na fakt, že C. republika má zdĺhavý proces rozvodu, ktorý trvá až štyri roky a je to dlhá doba na to, aby mohla začať svoj nový život. Uviedla, že konanie o rozvod sa začína na návrh podaný príslušnému súdu. Vecne a miestne príslušným na podanie návrhu je okresný súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu býva aspoň jeden z manželov. Ak takýto súd nie je, potom je to súd v mieste bydliska odporcu (nemusí to byť trvalý pobyt). Ďalej poukázala na Nariadenie Rady (ES) č. 2001/2003, ktoré vstúpilo do platnosti 01.03.2005, podľa ktorého právomoc na vynesenie rozsudku v rozvodovom konaní majú súdy členského štátu: v ktorom majú manželia trvalé bydlisko; v ktorom má odporca trvalé bydlisko; v ktorom mali manželia posledné spoločné trvalé bydlisko, ak už nemajú trvalé bydlisko v tom istom členskom štáte, ak tam i naďalej jeden z nich trvale býva; v ktorom jeden alebo druhý z manželov trvale býva v prípade spoločného podania žiadosti o rozvod; v ktorom má žalobca trvalé bydlisko za určitých podmienok; ktorého sú manželia občanmi. Dôvodila, že ak bola žiadosť podaná v tej istej veci medzi tými istými spornými stranami na kompetentné súdy viacerých členských štátov, rozhodnutie v rozvodovom konaní bude vynesené súdom, ktorý dostal žiadosť ako prvý. Ak teda bola podaná žiadosť na jeden súd, tento zostáva kompetentným pre vynesenie rozhodnutia aj v prípade, že bola neskôr podaná žiadosť i na iný súd. Ten musí, naopak, odmietnuť rozhodnúť vo veci.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie / ods. 2/.

Podľa článku 3 ods. 1, oddiel 1, kapitola II Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností /ďalej len "Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003"/ vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva, majú právomoc súdy členského štátu,

a) na ktorého území:

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo
- manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo
- má odporca obvyklý pobyt, alebo
- v prípade spoločnej žiadosti má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu, alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má "domicil";

b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia, alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia "domicil".

Podľa článku 12 ods. 1, oddiel 2, kapitola II Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3 na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak:

a) aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a

b) manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v zmysle vyššie uvedených zásad nepostupoval správne, keď napadnutým uznesením konanie zastavil pre nedostatok právomoci vo veci konať. Nariadenie Brusel II dáva účastníkom konania o rozvod manželstva právo voľby a je na posúdení súdu, ktorému bol návrh na začatie konania podaný, aby posúdil svoju právomoc vo veci konať. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie čl. 3 ods. 1, oddiel 1, kapitola II Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 zakladá viaceré kritériá právomoci vo veciach rozvodu manželstva, ktoré sú alternatívne a žiadny z nich nie je nadradený inému, bolo potrebné pri posudzovaní právomoci súdu vo veci rozvodu manželstva účastníkov konania postupovať nielen podľa obvyklého pobytu manželov (čl. 3 ods. 1 písm. a/, oddiel 1, kapitola II cit. nariadenia), ale aj podľa štátnej príslušnosti manželov (čl. 3 ods. 1 písm. b/, oddiel 1, kapitola II cit. nariadenia). Pokiaľ ide o rozvod manželstva účastníkov, z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že obaja manželia sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky, preto podľa čl. 3 ods. 1 písm. b/, oddiel 1, kapitola II nariadenia je daná právomoc súdu Slovenskej republiky vo veci konať, bez ohľadu na to, že obaja manželia mali v čase podania návrhu na začatie konania obvyklý pobyt v Írsku. Vo veci úpravy rodičovských práv a povinností, vzhľadom k tomu, že mal. deti majú svoj obvyklý pobyt

v Írsku, si súd Slovenskej republiky môže založiť právomoc iba podľa čl. 12 ods. 1, oddiel 2, kapitola II cit. nariadenia. Na založenie právomoci podľa čl. 12 ods. 1 sa však vyžaduje súhlas oboch rodičov s výkonom právomoci a výkon tejto právomoci musí byť v najlepšom záujme dieťaťa. Skutočnosť, že podľa slovenských procesných noriem je konanie o rozvod manželstva spojené s konaním o úpravu rodičovských práv a povinností k dieťaťu, je pritom právne irelevantná, pretože k aplikácii slovenských procesných noriem môže dôjsť až vtedy, ak má súd medzinárodnú právomoc na obe konania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že vo veci rozvodu manželstva účastníkov konania má súd prvého stupňa právomoc konať. Právomoc na konanie o úprave rodičovských práv a povinností je však závislá od ďalších skutočností, a to od dohody rodičov s výkonom právomoci slovenského súdu a od posúdenia, či výkon tejto právomoci by bol v najlepšom záujme mal. detí. Za predpokladu, že súd prvého stupňa dospeje k záveru, že tomu tak nie je, mal by konanie o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom pre nedostatok právomoci zastaviť.

Keďže súd prvého stupňa pri rozhodovaní v predmetnej veci vyššie uvedené okolnosti nezohľadnil, bolo potrebné napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní súd prvého stupňa o návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva vecne rozhodne.

Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.